

[Axel Christensen.]

Det staar i hvert Fald saadan for mig, at det er de mange smaa selvstændige Virksomheder, der giver en betydelig større Stabilitet i Erhvervsforholdene, end dansk Erhvervsliv vil opnaa, hvis disse Enkeltmandsvirksomheders Antal efterhaanden svinder ind. Jeg vil derfor haabe, at det, hvis det bliver muligt for Haandværksfagene at tilbyde at staa som Medgaranter for en Udlaansvirksomhed i Lighed med den, som denne Lov er anlagt paa, maa lykkes at finde Forstaaelse ikke mindst hos den højtærede Handelsminister med Hensyn til Oprettelse af et virkeligt Laaneinstitut for Haandværkerne.

Jeg er klar over, at hvis Haandværkerne vil have stærkere Indflydelse og friere Forhold paa dette Omraade med en mere vidtgaende Finansiering, maa de selv tage deres Del af Ansvar og Risikoen, og hvis det kunde lykkes, vilde jeg tro, at mange flere vilde føle sig tilskyndet til at gaa ind til en Haandværksvirksomhed og derfra medvirke til at fremme en yderligere Uddannelse ved Haandværket, saaledes at det store Tal af ufaglærte Arbejdere kunde afløses af et tilsvarende større Antal faglærte, der derved ogsaa kunde faa Udsigt til at faa deres egen selvstændige Virksomhed.

Det Lovforslag, der her foreligger, støtter mit Parti meget gerne. Jeg har blot villet pege paa, at en virkelig Støtte for det danske Haandværk kræver en noget større Kapital, end der her er Tale om. Jeg er ikke i Tvivl om, at hvis det bliver muligt at finde frem til en Forstaaelse herom, vil det blive til overmaade stor Gavn for den fremtidige Udvikling af dansk Haandværk, og jeg vil tro, at det i Længden vil kunne bidrage til en god Balance i Beskæftigelses- og Uddannelsesforholdene og dermed i Arbejdsforholdene som Helhed.

Jeg skal med disse Bemærkninger paa mit Partis Vegne anbefale Lovforslaget til hurtig Vedtagelse her i Tinget.

Ministeren for Handel, Industri og Søfart (Villemoes): Jeg takker for Tilslutningen fra de forskellige Grupper Side til dette Lovforslag.

Jeg vil gerne sige til det ærede Medlem Hr. Henry Hansen, at det er rigtigt — jeg tror ogsaa, jeg sagde det, da jeg havde Ordet før —, at Krigsaarene har gjort, at der ikke har været den samme Efterspørgsel efter Penge som normalt; det kan jo være, vi kommer ind i mere normale Forhold paa

dette Omraade. Baade det ærede Medlem og andre Ordførere, der senere havde Ordet, talte om, at man maaske var rigelig forsigtig med Hensyn til Udlaan her. Det tør jeg ikke helt svare paa, men det er rigtigt — og det viser ogsaa de Bilag, der fulgte med det i Folketinget fremsatte Lovforslag —, at der er begæret betydelig flere Laan, end der er bevilget, men det er vel, naar alt kommer til alt, kun naturligt. Jeg skal imidlertid notere Udtaleelserne og undersøge dette Spørgsmaal nærmere. Paa den anden Side maa man jo, naar man skal give Laan, se en lille Smule paa Boniteten. Det er muligt, at der er administreret for stift, det skal jeg ikke kunne sige noget om, men jeg skal i alt Fald faa Sagen undersøgt.

De ærede Medlemmer Hr. Jens Jensen og Hr. Axel Christensen var inde paa Spørgsmaalet om Renten, og de ærede Medlemmer har jo Ret i, at vi lever i en Tid med en nedadgaende Rentefod. Hvad angaar disse Haandværkerlaan, ligger det saaledes, at i det Øjeblik, dette Lovforslag fra 1. April bliver gældende Lov, vil Rentesatserne ligge fast for Halvaaret fra 1. April til 30. September, og der turde maaske være en Mulighed for, at Satsen vil gaa ned fra de $4\frac{3}{4}$ pCt., den er i Øjeblikket, som nævnt af det ærede Medlem Hr. Axel Christensen; dog tør jeg selvfølgelig ikke love noget i den Retning.

Det ærede Medlem Hr. Axel Christensen talte om, at de Laan, der har været givet, var meget smaa, det hele var ikke nogen stor Affære, og det var ikke Baggrunden for det udmærkede Fremstød, der er sket inden for Haandværk og Industri. Jeg er selvfølgelig fuldstændig enig med det ærede Medlem heri. Det er kun en mindre Part, der støttes herigennem, men den sidste Ende er ogsaa værd at tage med, og jeg ved, at jeg paa det Omraade er enig med det ærede Medlem. I øvrigt skal jeg afgjort skrive mig hans ikke uinteressante Udtalelser bag Øret, og jeg skal ogsaa tænke paa det Spørgsmaal, det ærede Medlem fremførte, om der eventuelt fra det offentliges Side kunde medvirkes til Oprettelsen af et saadant Laaneinstitut. Men det ærede Medlem har fuldstændig Ret i, at Initiativet maa komme fra Haandværkerside. I øvrigt er jeg fuldt og helt enig med det ærede Medlem i, at kunde flere af Landets unge Sønner blive fagmæssigt uddannet, vilde det være et Plus. Det viser sig altid, at de, der har lært et Fag, har et Plus forud for dem, som ikke har lært noget som helst; det kan man ogsaa se i vanskelige Tider af Ar-